

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ & ΑΣΥΛΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ

Άγιος Ιωάννης Ρέντη, 12 Οκτωβρίου 2023
Α.Π. 461281

Δ/νση: Λ. Θηβών 196-198, Άγιος Ιωάννης Ρέντη,
ΤΚ 18233
Πληροφορίες: Β. Λαμπίρη
Τηλ.: 213.212.8691
Email: dpt.lpa@migration.gov.gr

Π Ρ Ο Σ : Την ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων Καταθέσεως Εγγράφων

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ :

- 1. ΒΟΥΛΕΥΤΗ κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΧΑΛΚΙΑ**
ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
- 2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ**
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Θ Έ Μ Α : Κοινοβουλευτικός Έλεγχος
ΣΧΕΤΙΚΑ : Η υπ' αριθμ. Πρωτ. 826/22.09.2023 Ερώτηση

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής Ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Α. Χαλκιάς, με θέμα «Αναφορικά με την παροχή στέγασης μέσω του προγράμματος HELIOS», και κατά το μέρος αυτής που αφορά σε θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, σας γνωρίζω τα εξής:

Στο πλαίσιο των προσπαθειών ορθολογικής διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών, τόσο στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), όσο και των κρατών μελών (ΚΜ), κρίσιμη παράμετρος είναι η συνεργασία με τρίτες χώρες προέλευσης και διέλευσης μεταναστών. Βασική θέση της χώρας μας παραμένει ότι η συνεργασία αυτή θα πρέπει αφενός να προωθεί κατάλληλες οδούς ασφαλούς και οργανωμένης νόμιμης μετανάστευσης, σύμφωνα με τις ειδικότερες ανάγκες των εθνικών αγορών εργασίας των ΚΜ της ΕΕ, αφετέρου να ενισχύει τη συνεργασία των τρίτων χωρών στους τομείς της επιστροφής και επανεισδοχής μη νόμιμα διαμενόντων προσώπων και της καταπολέμησης των εγκληματικών δικτύων παράνομης διακίνησης μεταναστών και εμπορίας ανθρώπων και, μακροπρόθεσμα, να συμβάλει στην αντιμετώπιση των αιτίων της παράτυπης μετανάστευσης.

Το νέο Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο, μεταξύ άλλων, επιβεβαιώνει τη σημασία της διαμόρφωσης αμοιβαίως επωφελών εταιρικών σχέσεων της ΕΕ με τρίτες χώρες ιδιαίτερου μεταναστευτικού ενδιαφέροντος. Αναγνωρίζεται, η σημασία της εξωτερικής διάστασης της ενωσιακής μεταναστευτικής πολιτικής και η συνεργασία της ΕΕ με τις τρίτες χώρες – εταίρους, η οποία έχει άμεσο αντίκτυπο στην αποτελεσματικότητα της εσωτερικής διάστασης, δηλαδή, των πολιτικών για τη διαχείριση της μετανάστευσης και του ασύλου εντός της ΕΕ. Η Ελλάδα υποστηρίζει έμπρακτα το διάλογο για τη δημιουργία ενός κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου και μετανάστευσης, που θα βασίζεται στην απαιτούμενη συμμετρία μεταξύ αλληλεγγύης και δίκαιης κατανομής ευθυνών (άρθρ. 80 της ΣΛΕΕ). Στο πλαίσιο αυτό, η χώρα μας επιδιώκει να συμβάλει εποικοδομητικά με στόχο τη συναίνεση επί του Συμφώνου πριν από το τέλος της τρέχουσας νομοθετικής περιόδου, όπως συμφωνήθηκε και αποτυπώθηκε σε κοινό Οδικό Χάρτη των Προεδριών του Συμβουλίου της ΕΕ με το Ευρ.Κοινοβούλιο το Σεπτέμβριο 2022, εφόσον διασφαλίζεται η συμμετρία αυτή και μία ισορροπημένη προσέγγιση.

Μέχρι τώρα, η Ελλάδα και οι υπόλοιπες Μεσογειακές Χώρες πρώτης γραμμής (η λεγόμενη ομάδα των «MED5») επέδειξαν ευελιξία και εποικοδομητικό, συμβιβαστικό πνεύμα στις διαπραγματεύσεις,

συμβάλλοντας στην επίτευξη σημαντικής προόδου, τόσο στον τομέα της ευθύνης, όσο και στον τομέα της αλληλεγγύης.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο των διμερών επαφών με τρίτες χώρες, καθώς και της υλοποίησης μιας ολιστικής προσέγγισης στη διαχείριση της μετανάστευσης που λαμβάνει υπόψη το επίπεδο συνεργασίας των τρίτων χωρών στον τομέα της καταπολέμησης παράτυπης μετανάστευσης και πραγματοποίησης επιστροφών, η χώρα μας πρόσφατα σύναψε Μνημόνιο Κατανόησης για τη μετανάστευση και την κινητικότητα με το Μπαγκλαντές (ν.4959/2022, Α'144), αντίστοιχη σχετική Δήλωση Προθέσεως με το Πακιστάν και Συμφωνία με την Αίγυπτο για την απασχόληση εργαζομένων στον γεωργικό τομέα (ν.5009/2023, Α'7).

Παράλληλα, η χώρα μας συμμετέχει, δια του Υπουργείου μας, σε δύο προγράμματα σε τρίτες χώρες (Πακιστάν και Ιράκ), συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ (στο πλαίσιο του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης – AMIF 2021-2027) και υλοποιούμενα από το Διεθνές Κέντρο για την Ανάπτυξη Μεταναστευτικής Πολιτικής (ICMPD), τα οποία έχουν ως κύριο στόχο την ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σχετικά με τους κινδύνους της παράτυπης μετανάστευσης.

Επιπλέον, με την θέσπιση και την εφαρμογή των δύο εθνικών καταλόγων ασφαλών χωρών καταγωγής και ασφαλών τρίτων χωρών επιτυγχάνεται η ταχεία και αποτελεσματικότερη εξέταση των αιτήσεων που υποβάλλονται από πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι κατά τεκμήριο θα μπορούσαν είτε να έχουν αιτηθεί διεθνή προστασία σε τρίτες ασφαλείς χώρες, είτε δεν χρήζουν διεθνούς προστασίας λόγω του ότι προέρχονται από ασφαλείς τρίτες χώρες. Με τη χρήση των νομοθετικών αυτών εργαλείων διεκπεραιώνονται ταχύτερα τα ανωτέρω αιτήματα διεθνούς προστασίας, δεδομένου ότι εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής τους, εξετάζονται μόνο ως προς το παραδεκτό τα αιτήματα διεθνούς προστασίας και εφόσον δεν είναι παραδεκτά, απορρίπτονται. Με τον τρόπο αυτό, διευκολύνεται η επιστροφή τους με την χρήση συμφωνιών επανεισδοχής μεταξύ ΕΕ και τρίτων χωρών. Συνεπώς, σημειώνουμε ότι υφίσταται σε ισχύ ένα ικανό κανονιστικό πλαίσιο σε συμμόρφωση με την Οδηγία 2013/32/ΕΕ που λειτουργεί αποτρεπτικά ως προς την είσοδο πολιτών τρίτων χωρών για τους οποίους ισχύει μια εκ των ως άνω ρυθμίσεων.

Αναφορικά με το έργο «Υποστήριξη Ένταξης στην Ελλάδα Δικαιούχων Διεθνούς Προστασίας και Προσωρινής Προστασίας» (*“Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection and Temporary Protection” -HELIOS*) σας γνωρίζω ότι πρόκειται για ένα πρόγραμμα ένταξης που υλοποιείται από τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (Δ.Ο.Μ.) από τον Ιούλιο του 2019, αρχικά με χρηματοδότηση μέσω της Επείγουσας Βοήθειας (Emergency Assistance-EM.AS.) του Ταμείου Ασύλου Μετανάστευσης και Ένταξης-Τ.Α.Μ.Ε. (Asylum, Migration and Integration Fund-A.M.I.F.), την οποία διαχειρίζεται η Γενική Διεύθυνση Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (Directorate-General for Migration and Home Affairs-DG HOME) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και από τις 21/12/2021 με χρηματοδοτική γέφυρα έως την ένταξή του στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) από το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου (Υ.Μ.Α.) μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Σκοπός του εν λόγω έργου αποτελεί η προώθηση της ένταξης στην ελληνική κοινωνία των δικαιούχων διεθνούς προστασίας, δηλαδή ατόμων με καθεστώς πρόσφυγα ή επικουρικής προστασίας και δικαιούχων προσωρινής προστασίας (εκτοπισμένα άτομα από την Ουκρανία λόγω πολέμου), μέσω: α) μαθημάτων ένταξης (αφορούν και σε μαθήματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας), β) υποστήριξη στέγασης (συμπεριλαμβανομένης της παροχής επιδότησης μέρους του ενοικίου), γ) διευκόλυνσης της πρόσβασης στην αγορά εργασίας (μέσω και ομαδικών και εξατομικευμένων συνεδριών εργασιακής συμβουλευτικής), δ) παρακολούθηση ένταξης των ωφελούμενων και ε) ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας και της προώθησης της κοινωνικής συνοχής.

Σύμφωνα με τον φορέα υλοποίησης του έργου για τον μήνα Αύγουστο, το σύνολο των ατόμων που ωφελήθηκαν από επιδότηση ενοικίου του HELIOS από τον Ιούλιο του 2019 έως 31/8/2023 ήταν 23.239 και

αφορά σε 10.013 νοικοκυριά/οικογένειες που έλαβαν επιδότηση ενοικίου και ενοικίασαν 7.421 σπίτια (από τον Ιούλιο του 2019 έως 31/8/2023).

Σε γενικότερο πλαίσιο και σε ό,τι αφορά τις επιδοτήσεις ενοικίου, το εν λόγω έργο προβλέπει την παροχή τους στους ωφελούμενους σε περίπτωση που μισθώσουν διαμέρισμα στο όνομά τους. Οι ωφελούμενοι δικαιούνται συνολικά δώδεκα (12) μήνες υποστήριξης μέσω επιδότησης ενοικίου και το ποσό της επιδότησης είναι συγκεκριμένο ποσό και ανάλογο του αριθμού των μελών του εκάστοτε νοικοκυριού που ενοικιάζει το ακίνητο.

Επιπλέον οι ωφελούμενοι λαμβάνουν άπαξ συνεισφορά για την εκκίνηση της ανεξάρτητης διαβίωσης (για τα έξοδα π.χ. μετακόμισης, καταβολής εγγύησης κ.α.). Η εν λόγω συνεισφορά και η 1η επιδότηση ενοικίου κατατίθενται στον τραπεζικό λογαριασμό των ωφελούμενων σε δύο (2) ισόποσες και διακριτές δόσεις: η πρώτη (1η) δόση καταβάλλεται με την υποβολή από τους ωφελούμενους της σύμβασης μίσθωσης στο όνομά τους και κάθε άλλου προβλεπόμενου δικαιολογητικού και η δεύτερη (2η) με την έγκαιρη έξοδο των ωφελούμενων από το Σύστημα Υποδοχής της χώρας και την προσκόμιση από τους ωφελούμενους του αποδεικτικού καταβολής του πρώτου (1ου) ενοικίου στο λογαριασμό του ιδιοκτήτη του ακινήτου που νοικιάζουν, τα δε ποσά που λαμβάνουν οι ωφελούμενοι διαφέρουν ανάλογα με τον αριθμό των μελών του εκάστου νοικοκυριού.

Αξίζει να αναφερθεί ότι υπάρχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις (με την υποβολή συγκεκριμένων αποδεικτικών εγγράφων) τόσο για την εγγραφή των ωφελούμενων στο έργο HELIOS όσο και για την καταβολή από το έργο των δόσεων της επιδότησης ενοικίου και τη συνέχιση της καταβολής τους.

Τα ακίνητα εκμισθώνονται/ενοικιάζονται από τους ιδιοκτήτες /εκμισθωτές τους σε νομίμως διαμένοντες πολίτες τρίτων χωρών, για τους οποίους δεν επίκειται απέλαση, και συγκεκριμένα: α) σε δικαιούχους διεθνούς προστασίας, ήτοι σε πρόσφυγες και δικαιούχους επικουρικής προστασίας (πολίτες τρίτης χώρας ή ανιθαγενείς που τους έχει αποδοθεί/αναγνωριστεί από την αρμόδια ελληνική αρχή το αντίστοιχο καθεστώς) και β) σε δικαιούχους προσωρινής προστασίας (εκτοπισθέντες από τρίτες χώρες οι οποίοι δεν μπορούν να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους, που τους παρέχεται από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης άμεση και προσωρινή προστασία).

Υπογραμμίζεται ότι μόνο ένα μέρος του μισθώματος/ενοικίου (που είναι συγκεκριμένο ποσό και ανάλογο του αριθμού των μελών του εκάστοτε νοικοκυριού που μισθώνει/ενοικιάζει το ακίνητο) καταβάλλεται στον λογαριασμό των μισθωτών/ενοικιαστών ωφελούμενων του HELIOS ως επιδότηση του ενοικίου τους.

Επιπλέον, δεν απαιτείται από το νομικό πλαίσιο του έργου οι ωφελούμενοι του HELIOS, που μισθώνουν/νοικιάζουν ακίνητα στο όνομά τους αλλά και ο φορέας υλοποίησης του έργου, να γνωρίζουν με ποιον τρόπο περιήλθαν στην κυριότητα των ιδιοκτητών τους (φυσικών προσώπων ή εταιρειών διαχείρισης ακινήτων) τα ακίνητα που νοικιάζουν, δηλαδή αν αποκτήθηκαν μέσω πλειστηριασμού ακινήτων που προηγουμένως ήταν ιδιοκτησία Ελλήνων πολιτών ή μέσω οποιουδήποτε άλλου τρόπου όπως π.χ. αγορά ή κληρονομιά.

Τέλος, επισημαίνεται ότι οι μισθωμένες κατοικίες από ωφελούμενους του έργου HELIOS ήταν και εξακολουθούν να είναι μέρος της αγοράς κατοικίας, στην οποία αγορά εντοπίστηκαν/εντοπίζονται από τους ωφελούμενους τους HELIOS και μισθώθηκαν/μισθώνονται με τους ίδιους όρους, κανόνες, προϋποθέσεις και υποχρεώσεις που ισχύουν για όλους όσοι κατοικούν στην Ελλάδα.

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Μεταναστευτικής Πολιτικής
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας
4. Υπηρεσία Συντονισμού
5. Γραφείο Επικοινωνίας και Ενημέρωσης